

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/97/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317208707
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8317208707.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu R. Q.F., V. XX.XX.XXXX, P. L. K. Č.. XXX, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom v Bratislave, na Mlynských nívách č. 1, právne zastúpenému ČERNEJOVÁ & HRBEK, s. r. o., so sídlom v Bratislave, na ul. Kýčerského č. 7, o určenie, že spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 08.02.2018 č.k. 15Csp 221/2017 - 76 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobcovi sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom určil, že revolvingový úver poskytnutý na základe zmluvy o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty Všeobecnej úverovej banky, a.s. - pôžičková karta W. zo dňa 26.02.2014 je bezúročný a bez poplatkov. Ďalej určil, že revolvingový úver poskytnutý na základe zmluvy o vydaní a používaní kreditnej platobnej karty Všeobecnej úverovej banky, a.s. - bankomatka W. zo dňa 02.07.2015 je bezúročný a bez poplatkov. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že zmluvy uzatvorené medzi stranami sporu sú spotrebiteľskými zmluvami.

3. Súdny dvor Európskej únie vo veci C-42/15 uviedol, že článok 10 ods. 2 písm. h/ a i/ Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave.

4. Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozhodnutí vyslovil, že Smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať, ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice. Daný záver je však vzhľadom na príslušné ustanovenie Zákona o spotrebiteľských úveroch neaplikovateľný, nakoľko v tomto konkrétnom prípade vnútroštátne právo nad rámec Smernice zakotvilo prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitostiam zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru. Vzhľadom na explicitné znenie zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriamy účinok. Išlo by o výklad vnútroštátneho zákona contra legem. Zákon o spotrebiteľských úveroch jednoznačne určuje náležitosti spotrebiteľskej zmluvy a v prípade absencie čo i len jednej z

nich, tak ako to ustanovuje § 11 tohto právneho predpisu, je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov.

5. K námietke žalovaného o nedostatku naliehavého právneho záujmu na určení úveru za bezúročný a bez poplatkov súd prvej inštancie uviedol, že naliehavý právny záujem je daný, pretože len určovacou žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobca nachádza, pretože len deklarovateľným vyslovením bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru môže argumentovať žalobca voči žalovanému. Žalobca a jeho majetková sféra je v ohrození, a preto žalobca v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred nepriateľnými podmienkami a nekalými obchodnými praktikami v spotrebiteľských zmluvách, z čoho vyplýva naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Tento výklad je v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora, ktorej charakteristickou črtou je ochrana spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany.

6. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka, musí obsahovať aj výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Uzatvorené zmluvy túto náležitosť neobsahujú. Z uzatvorených zmlúv nevyplýva výška jednotlivých zložiek mesačnej splátky, t.j. aká je výška splátok istiny, aká je výška splátok úrokov a aká je výška splátok ďalších poplatkov, ani termín ich splatnosti, nakoľko tie majú byť určené v splátkovom kalendári, ktorý však k zmluve pripojený nebol. Žalobca do zmluvy uviedol len celkovú splátku, z ktorej nie je možné zistiť jej jednotlivé zložky.

7. Keďže žalovaný úvery čerpal, zmluvy uzatvorené medzi stranami sporu sa v súlade s ustanovením § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. považovali za bezúročné a bez poplatkov. Súd prvej inštancie preto žalobe žalobcu vyhovel.

8. Výrok o trovách bol odôvodnený ustanoveniami § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

9. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobcu bola zamietnutá. Alternatívne požadoval rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že vec bola nesprávne právne posúdená. Zákonná požiadavka uvádzať tzv. rozpis splátok v zmluve o spotrebiteľskom úvere totiž neexistuje a neexistovala. Súdom prvej inštancie zvolený príliš formalistický výklad príslušnej právnej normy neobstojí a je v rozpore s autentickým, logickým a systematickým výkladom zákona. V zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ resp. písm. l/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o úvere musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Z uvedeného ustanovenia však nevyplýva povinnosť uvádzať v zmluve o spotrebiteľskom úvere osobitne informáciu o tom, aká suma z každej splátky úveru sa započítava na istinu, úroky a poplatky. Nič také nevyplýva ani z dôvodovej správy k predmetnému ustanoveniu. Právnomu záveru súdu prvej inštancie tak nesvedčí autentický výklad danej právnej normy podaný zákonodarcom v dôvodovej správe k zákonu, kde by takú významnú skutočnosť zákonodarcia zaiste osobitne zdôraznil a tomuto právnomu záveru nesvedčí ani prax poskytovateľov spotrebiteľských úverov, ktorí dané ustanovenie zákona nevykládali spôsobom uvádzaným súdom prvej inštancie. Pri systematickom pohľade na § 9 zákona o spotrebiteľských úveroch je zrejmé, že informáciu o postupnej amortizácii dlhu spotrebiteľ zistí z tzv. amortizačnej tabuľky, na ktorú má voči veriteľovi bezplatný nárok kedykoľvek počas trvania zmluvného vzťahu v zmysle § 9 ods. 3 v spojení s ods. 5 zákona. Amortizačná tabuľka uvádza splátky, ktoré sa majú zaplatiť a lehoty a podmienky ich úhrady, vrátane rozpisu každej splátky s uvedením amortizácie istiny, úrokov vypočítaných na základe úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru a prípadne i dodatočné náklady. Žalovaný nevidí žiaden zmysel uvádzať amortizačnú tabuľku priamo do zmluvy a tak ju zahľcovať množstvom číselných údajov, ak spotrebiteľ danú aktualizovanú tabuľku môže kedykoľvek počas zmluvného vzťahu žiadať od veriteľa zadarmo. Tento systematický výklad zákona sa vzťahuje predovšetkým na spotrebiteľské úvery poskytnuté na dobu určitú, teda pri presnom počte splátok.

10. Cez logický výklad je nutné dospieť k záveru, že zákon tzv. rozpis splátok v zmluve o úvere nevyžaduje a nikdy nevyžadoval. Je nedôvodné a nelogické vychádzať z prezumpcie, že zákonodarcia mienil ustanovením § 9 ods. 2 písm. k/ resp. písm. l/ Zákona o spotrebiteľských úveroch dosiahnuť zmluvy preplnené číselnými údajmi ponechávajúce na spotrebiteľovi, aby si z nich sám vypočítal celkovú výšku každej jednotlivéj splátky úveru. Zvolený výklad príslušnej právnej normy neobstojí a je v rozpore s povinnosťou vnútroštátneho súdu vykladať vnútroštátnu normu eurokonformným spôsobom. Smernica

Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS nevyžaduje rozdelenie splátok na istinu, úroky a poplatky. Podľa tabuľky zhody k zákonu o spotrebiteľských úveroch ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/, ktorému v súčasnosti zodpovedá písm. l/ je transpozíciou článku 10 ods. 2 písm. h/ Smernice, podľa ktorého v zmluve o spotrebiteľskom úvere je potrebné uviesť výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia. Z uvedeného je zrejmé, že Smernica vyžaduje v zmluve o úvere uviesť iba celkové splátky úveru a nevyžaduje ich osobitné rozčlenenie na ich jednotlivé zložky - istinu, úroky a poplatky. Tento záver potvrdil aj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie, podľa ktorého článok 10 ods. 2 písm. h/ a i/ Smernice 2008/48 sa majú vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami, nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave. Z uvedeného vyplýva, že výklad podávaný súdom prvej inštancie o potrebe rozpisovať splátky na istinu, úroky a poplatky je v rozpore s článkom 10 ods. 2 písm. h/ Smernice. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že Smernica predstavuje tzv. úplnú harmonizáciu v danej oblasti, čo znamená, že s cieľom dosiahnutia fungujúceho vnútorného trhu členské štáty nesmú zachovávať ani zaviesť prísnejšie pravidlá ako sú v nej uvedené.

11. V zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie povinnosť súdov vykladať národné právo eurokonformne sa uplatňuje aj v horizontálnych právnych vzťahoch, akým je aj vzťah zo zmluvy o úvere uzatvorenej medzi stranami sporu. Povinnosť vykladať vnútroštátne právo vo svetle znenia a účelu Smerníc Európskej únie, zahŕňa okrem iného aj povinnosť vykladať vnútroštátne právo v súlade s interpretáciou Smerníc Európskej únie vyjadrenou v príslušných rozhodnutiach Súdneho dvora Európskej únie interpretujúcich právo Európskej únie. Štátne orgány majú povinnosť eurokonformne vykladať vnútroštátne právo v najväčšej možnej miere, nesmie však ísť o výklad, ktorý je zjavne *contra legem*. Eurokonformný výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ resp. písm. l/ Zákona o spotrebiteľských úveroch je pritom celkom zjavne možný a v žiadnom prípade ho nie je možné považovať za výklad *contra legem*, ako sa to uvádza v rozsudku súdu prvej inštancie. Výklad predmetného ustanovenia zákona podávaný súdmi Slovenskej republiky nebol jednotný. V čase po vydaní rozsudku Súdnym dvorom Európskej únie vo veci C-42/15 je túto nejednotnosť nutné odstrániť práve za použitia eurokonformného výkladu. Prístup zvolený súdom prvej inštancie je tak reminiscenciou už prekonaného právneho názoru a navyše vedie k zjavne absurdným záverom. Pri akceptácii pokračujúcej nejednotnosti a preferencie výkladu zákona vyžadujúceho tzv. rozpis splátok, vychádzalo by sa neprípustne z prezumpcie „hlúpeho“ zákonodarcu, ktorý napísal zákon v evidentnom rozpore so svojimi európskymi záväzkami, čo vedie k následkom porušenia práva Európskej únie. Keďže eurokonformný výklad je v tomto prípade možný, súd prvej inštancie bol povinný ho uplatniť. V súčasnosti začína mať eurokonformný výklad ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ resp. písm. l/ zákona č. 129/2010 Z.z. dominantnú prevahu. Prax a stanovisko Národnej banky Slovenska ako orgánu dohľadu nad finančným trhom, ako i názory objavujúce sa v odborných periodikách v čase po vydaní rozsudku Súdnym dvorom Európskej únie vo veci C-42/15 tento názor len potvrdzujú. Rovnako Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení vydanom dňa 22.02.2018 vo veci 3Cdo 146/2017 vyslovil, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej-ktorej anuitnej splátky. V zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach. Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. uvádza pojmy „výška“ alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ je za použitia eurokonformného výkladu dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa. Od 01. mája 2018 sa legislatívne pregnantnejším vyjadrením odstráni možnosť rôzneho výkladu predmetného ustanovenia, ktorú bolo možné preklenúť už podľa doterajšej právnej úpravy jeho eurokonformným výkladom.

12. Všetky vyššie uvedené nedostatky rozsudku predstavujú vady rozsudku spôsobujúce porušenie práva žalovaného na spravodlivé súdne konanie. Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Rozsudok nie je možné považovať za jasný a presvedčivý, ktorý by riadne odpovedal na zásadné otázky sporu, ale práve naopak, za rozporný, v súdom podávaných dôvodoch

a argumentoch nesprávny a vo výsledku pre žalovaného značne prekvapivý. Povinnosť konajúceho súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, v ktorom sa vysporiada so zásadnými otázkami konania, je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie a spravodlivý proces, pričom absenciu náležitého odôvodnenia súdneho rozhodnutia je nutné kvalifikovať ako popretie spravodlivosti.

13. Žalobca navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

14. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

15. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

16. Pokiaľ ide o ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k/ resp. písm. l/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv, toto vyžadovalo rozčlenenie dohodnutej splátky na jednotlivé zložky, teda na istinu, úroky a poplatky. Nesplnenie tejto povinnosti malo za následok, že úver sa v súlade s ustanovením § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv považoval za bezúročný a bez poplatkov.

17. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že na posúdenie tejto náležitosti zmluvy nemá vplyv ani rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vydaný dňa 09.11.2016 vo veci C-42/15. Rozhodnutie vydané vo veci C-42/15 má charakter prejudiciálneho rozsudku. Takýto rozsudok je spolu s výkladom alebo s posúdením platnosti práva únie, ktoré sa v ňom nachádzajú, záväzný pre vnútroštátny súd, ktorý prejudiciálnu otázku podal, ako aj pre súdy, ktoré budú rozhodovať v tej istej veci o opravných prostriedkoch. Na druhej strane si treba uvedomiť, že úlohou prejudiciálneho rozsudku nie je rozhodnúť spor, ale iba poskytnúť vnútroštátnemu súdu taký výklad práva únie, ktorý mu pomôže pri jeho aplikácii.

18. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere v čl. 22 zaviedla úplnú harmonizáciu svojich ustanovení spočívajúcu v tom, že členské štáty pri implementácii smernice nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa od ustanovení smernice odchyľujú.

19. Podľa čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Smernica je mäkkším právnym nástrojom ako nariadenie, pretože umožňuje zladenie požiadavky na jednotu únieového práva s vôľou zachovať rozmanitosť národných úprav. Smernica sa ako právny predpis často používa napr. v oblasti vnútorného trhu, kde existujú podstatné rozdiely medzi úpravami jednotlivých členských štátov, aby sa umožnilo ich postupné zjednotenie. Smernica nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie je adresovaná iba členským štátom a nie všetkým fyzickým osobám. Ustanovenia smernice musia byť transponované do vnútroštátneho právneho poriadku s jednoznačnou záväznou právnou silou v podobe všeobecného záväzného právneho predpisu a s presnosťou a jasnosťou požadovanou na účely splnenia požiadavky právnej istoty. Až kým smernica nie je správne prebratá do vnútroštátneho práva dotknuté subjekty nemajú možnosť poznať rozsah svojich práv. Na tento stav právnej neistoty nemá vplyv ani prípadný rozsudok Súdneho dvora o nesplnení transpozície povinnosti členského štátu alebo rozsudok Súdneho dvora, ktorým bol určitým ustanoveniam tejto smernice priznaný priamy účinok. Až momentom správnej transpozície smernice nastáva právna istota, kedy fyzické a právnické osoby už musia poznať svoje práva vyplývajúce zo smernice a možno od nich požadovať, aby si uplatnili svoje práva. Ustanovenia smernice majú priamy účinok len vtedy, ak sú súčasne splnené nasledujúce podmienky a to, že uplynula transpozíčná lehota smernice, smernica nie je správne transponovaná alebo nie je zabezpečená jej úplná účinnosť, ustanovenie smernice zakladajúce právo pre jednotlivca alebo povinnosť pre členský štát musí byť dostatočne jasné, presné a nepodmienené a priama aplikácia nesmie mať za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe, alebo založenie resp. sprísnenie trestnej zodpovednosti tých, ktorí sa dopustia porušenia jej ustanovení. To znamená, že smernica nikdy nemôže mať horizontálny priamy účinok v sporoch medzi súkromnoprávnymi subjektmi. Je logické, že ak si

členský štát nespĺnil svoju povinnosť a netransponoval smernicu správne alebo načas, nemôžu dôsledky tohto protiprávneho konania štátu znášať fyzické alebo právnické osoby a preto im nemôže byť uložená na základe neprebratej, resp. nesprávne prebratej smernice žiadna povinnosť.

20. Pre všetky spotrebiteľské spory, v ktorých sa rieši otázka, či má zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať splátky v členení na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov alebo nie, ako aj otázka, kedy sa považuje spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, je skutočnosť, že smernica zakotvuje tzv. úplnú harmonizáciu úplne irelevantná, pretože Slovenská republika pri implementácii smernice zo zákona povinnosť tzv. úplnej harmonizácie porušila. To, že Súdny dvor Európskej únie vo veci C-42/2015 potvrdil, že smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmeli zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice je bezvýznamné, pretože v tomto konkrétnom prípade išlo o vnútroštátne právo nad rámec smernice. Z tohto rozhodnutia teda vyplýva, že Slovenská republika nesprávne transformovala do svojho právneho poriadku smernicu 2008/48, ak vo svojej vnútroštátnej právnej úprave vyžaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvádzať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

21. Požiadavka smernice k otázke členenia splátok je tak jasná a zreteľná, že zo slovného spojenia smernice „výška, počet a frekvencia splátok spotrebiteľa“ absolútne žiadnym výkladom nie je možné vyvodiť požiadavku, aby zmluva uvádzala splátky v členení na splátky istiny, splátky úrokov a splátky iných poplatkov. Preto Súdny dvor Európskej únie v rozsudku C-42/15 správne rozhodol, že smernica takéto členenie nepožaduje.

22. Požiadavka zákona je však od požiadavky smernice iná. Zákon uvádza, že zmluvy musia obsahovať „výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“. Niet žiadnych pochybností, že slovenský zákon ide nad rámec smernice a celkom jednoznačne požaduje vyjadrenie tak splátok istiny, ako aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. Ak by slovenský zákonodarca chcel vyjadriť to isté, čo požaduje smernica, ktorá navyše obsahuje požiadavku tzv. úplnej harmonizácie, je zrejmé, že by použil takú istú terminológiu ako používa smernica. Avšak slovenský zákonodarca takúto terminológiu nepoužil, ale k termínu „splátky“ pridal slová „istiny, úrokov a iných poplatkov“. K výkladu tohto ustanovenia zákona existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu SR, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov SR, v zmysle ktorej sa má toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje za bezúročnú a bez poplatkov.

23. Čo sa týka tvrdenia o možnosti eurokonformného výkladu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k/ resp. písm. l/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv, s týmto sa stotožniť nedá. Pri problematike nesúlady vnútroštátneho právneho predpisu so smernicou je nedostačujúce ohraničiť sa len na skúmanie účelu transponovaného právneho predpisu, najmä v kontexte zákazu odchylenia sa od znenia smernice pri jej implementovaní, čo bolo aj v tomto prípade (článok 22 ods. 1 Smernice 2008/48). Z dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z. možno zistiť iba to, či bolo alebo nebolo úmyslom zákonodarcu sa od smernice odchyliť. Pri zistení, že úmyslom zákonodarcu nebolo odchyliť sa od znenia smernice, stále nie je vyriešená otázka, či smernica bola v skutočnosti vadne implementovaná alebo nie, keďže k takejto nesprávnej implementácii mohlo dôjsť aj chybou alebo omylom. Skutočnosť, či odchylenie sa od smernice bolo úmyslom zákonodarcu alebo nie, nie je pre posudzovanie prípustnosti nepriameho účinku smernice, teda eurokonformného výkladu zákona relevantná. Relevantná je otázka, či smernica bola v skutočnosti vadne implementovaná alebo nie.

24. V tomto konkrétnom prípade je zjavné, že smernica bola implementovaná vadne. Zákonodarca implementoval požiadavku smernice odchyľne od smernice, pričom toto odchyľne jazykové vyjadrenie pochádza jednoznačne z pôvodnej právnej úpravy spotrebiteľských úverov uskutočnenej zákonom č. 258/2001 Z.z. V dôvodovej správe k novele zákona č. 129/2010 Z.z. uskutočnenej zákonom č. 279/2017 Z.z., ktorým zákonodarca zosúladiť s účinnosťou od 01.05.2018 sporné ustanovenie so smernicou, zákonodarca vyslovene uvádza, že „ak by sme predmetné ustanovenia ponechali v zákone č. 129/2010 Z.z. Slovenská republika by išla nad rámec podmienok stanovených smernicou“.

25. Slovné spojenie „splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ nebolo použité po prvýkrát zákonom č. 129/2010 Z.z., ale v zákone č. 258/2001 Z.z.

26. Otázka členenia splátok spotrebiteľského úveru bola upravená v ustanovení § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z., podľa ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť. Vyjadrením slov „sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ mal zákonodarca jednoznačne na mysli rozčlenenie jednotlivých položiek, čo vyplýva z jazykového výkladu, ako aj logického výkladu zákona, pričom uvedené bolo potvrdené v mnohopočetnej a ustálenej judikatúre, ktorá bola aj v prípade výkladu zákona č. 258/2001 Z.z., teda nielen zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý transponoval Smernicu 2008/48, potvrdená aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky. Povinnosť rozčlenenia jednotlivých platieb je podporená tiež vetou za bodkočiarkou, kde zákonodarca uviedol dodatočnú povinnosť pre veriteľa, a to povinnosť uviesť aj súčet týchto platieb, ak je to možné. Ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. bolo následne novelizované zákonom č. 568/2007 Z.z. a to tak, že predmetná náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa presúva z písmena a/ do písm. i/, pričom platilo, že zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákonodarca teda slovo „sumu“ nahradil slovom „výšku“ a vypustil požiadavku „uviesť aj súčet týchto platieb, ak je to možné s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť“. Uvedenou novelou zákonodarca neupustil od požiadavky členenia splátok spotrebiteľského úveru, vypustil len požiadavku na uvedenie súčtu týchto platieb.

27. Ustanovenie o náležitostiach zmlúv o spotrebiteľskom úvere pôvodne vyjadrené v ustanovení § 4 zákona č. 258/2001 Z.z. bolo presunuté do ustanovenia § 9 zákona č. 129/2010 Z.z., v zmysle ktorého zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Následne zákonodarca pristúpil k novelizácii tohto ustanovenia prijatím zákona č. 279/2017 Z.z. a to tak, že zosúladiť zákon so smernicou, keď zmenil zákonnú požiadavku na obsah zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmysle tejto novelizácie, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a frekvenciu splátok, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že zákonodarca slovami „výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“ mal na mysli členenie splátok spotrebiteľského úveru a slovami „frekvencia splátok“ mal na mysli uvedenie len samotnej celkovej výšky splátky bez jej vnútorného členenia.

28. Ďalšou okolnosťou potvrdzujúcou záver o nesprávnej transpozícii Smernice 2008/48 je to, že zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv vyžadoval, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť. Tiež s neuvedením tejto náležitosti sa spájala sankcia v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru. Súdny dvor Európskej únie v už skôr spomínanej veci C-42/15 vyslovil podstatnú vec, podľa ktorej článok 23 Smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 tejto Smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku. Neuvedenie adresy predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, rozhodne nie je spôsobilé objektívne spochybníť rozsah záväzku spotrebiteľa. Ak aj s neuvedením tejto náležitosti vnútroštátny predpis spájal sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti, tento nedostatok nemožno napraviť ani eurokonformným výkladom. V tejto súvislosti je potrebné len dodať, že neuvedenie adresy predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, nebolo dôvodom určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úverov, ale slúžilo len ako ďalší príklad nesprávnej transpozície Smernice do vnútroštátneho práva.

29. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

30. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešnému žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

31. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).